

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben házhoz hozdva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésekre visszaadást
 vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Üsd a magyart,

mert akkor ébred fel. Ha a magyar csendes békekességben él a maga szegénységében, a maga igénytelenségében, akkor elpihen annak minden képessége, megadja magát azoknak a viszonyoknak, amelyeket végzeteseknek tart ugyan, de meg lévén a mindennapi életnek a nyugalma és kényelme, a magyar szépen türi a roszt sorsot és abba belenyugszik.

Igy nyugodott bele a magyar csendesen a nyolcvanas és kilencvenes évek merkantil politikájának minden őt szorító és pusztító intézkedésének nemzetet foszlasztó hatásába, csak akkor eszmélt, mikor a 6 forintos buza jelent meg a gazdasági látóhatáron, ami nyilvánvalóvá tette, hogy pusztulni kell a magyarnak, hacsak ellene nem áll a nemzeti vagyon eme tervszerűen előkészített pusztításának.

A nemzet erre az ütésre ébredezni kezdett. A parlamentben megindult a küzdelem a román buza kedvezményes importja ellen, kezdett kialakulni a magyar agrárpolitika, amely az idők folyamán sikereket is ért el, mert nyilvánvalóvá lett, hogy nem szabad kirabolni az ország legnagyobb, virágzásra hivatott

kereseti ágát merkantilista délibábok tenyésztésére, hanem reális irányba kell indulni a magyar gazdasági politikának, hogy az csakugyan reális eredményeket teremjen a magyar gazdaság javára, annak az igazi termelő méhéből. De a magyarnak nem számítanak az elméleti igazságok, a magyar az ő keleties természetével megkivánja az ő ébredéséhez, hogy ütések, csapások érik mindazokat a javakat, amelyekkel összefüggésben van az ő nemzeti élete. Ez is elkövetkezett. Szervezett hadak törtek be az Országos Magyar Gazdasági Egyesület mezőire és kibuktatták nagyon rövid időre annak elnökét, gróf Dessewffy Aurélt.

Dicsőséges volt a visszatérés és ezzel a magyar agrárpolitikában meg volt alapozva a tovább haladásnak az útja. Mert amint osztrák császároknak bele kellett menni a hatalmi tultengésbe és ballépéseket kellett elkövetni: magyarul nagyot kellett ütni a magyaron: úgy a modern életben tulkapásokat kell elkövetni, a hatalmi nagyzásnak meg kell nyilvánulni, hogy az igazi magyar öntudatra ébredjen és a maga valódi nemzeti erejét latba vetve megállítsa a jogos érdekei ellen törő csoportokat.

Ez a helyzet állott be a mostani választási campagne kezdetével. A magyar agrárprogramm igazán a jogos követeléseket, mint szerény óhajokat állítja elő, egyrészt mint követeléseket a választó közönség részéről, amelynek legnagyobb többsége mégis a magyar földdel összekötött népben van, másrészt mint szerény érvényesítendő programot a megválasztandó képviselőkkel szemben, akik akkor igazán képviselői a népnek, ha ménkasságukban azon vezéreszméket tartják szem előtt, a melyek le vannak fektetve az agrárprogramban.

A helyett, hogy a mai általános, nyilvános és semmiképp el nem titkolható zürzavarban, a mikor a becsületes, őszinte szó mindenkinek nagy kincs, ezt az egyenes, a nemzet javára munkáló férfiak nyilatkozatát hozsanna üdvözléni harci riadó támad minden olpalról és álsérletek történnék arra, hogy úgy állítsassék az agrárprogramm a választó nép elő, mintha abban egy comó közép- kor volna elraktározva, az a közép- kor, amelynek egy része ebben az országban bizonyára ma is dominálna, ha a magyar uralkodó osztály a maga kiváltságairól önként, kényszerítés nélkül, úgy a mint az igazi demokracia kinánta és

Uri ruhákat angol szövetekből el-
ismert modern szabás-
ban **Dragánnál** Nagy Sándor-utca
Telefon szám 981.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A házmesterné.

Hallja, m'ame Bigrom, ismerék én ide nem messze egy nagyszerű asszonyt: a házmesternét ott a Platries-utca sarkán, az iskola épületével szemben. Tekintélyével és igazsággal kormányozza háromszáznál több lakóját, mert a házában több lakás van hatvannál is és a legtöbb tele van tömve gyerekekkel.

A lakók úgy néznek rá, mint a gondviselésre. Különbben is csak rá kell nézi, hogy mindent kitaláljanak róla, nagy termetű, tagbaszakadt asszony és szakálla van; hosszú orra, hosszú fogai, sárga, eres szemé és Titus-parókája, amely lesimal a homlokáka, — valaha bizonyosan fekete volt.

Ha például valakinek levele jön az ő páholyába, bizony ő nem fárasztja magát azzal, hogy felvigye hozzá, hanem ott kell azt elolvasni, előtte, hangosan — udvariasságból, Hogyne, ha

egyszer annyira érdekl minden, ami a lakóival történik, csak bosszantás volna, ha valaki formáságokra gondolna vele szemben!

No, de nem baj, hiszen nem tartja ő meg magának a levél tartalmát; mit csinálna vele? Igen, az őn ügyeit elmondja a szomszédjának; de ne féljen, mert cserébe elmeséli önnök a szomszédja körülményeit: megvan az ellenérték, — nem veszít semmit. Csak igazságosan, — egyébbel ő nem törődik. Sohasem lenne képes eltűrni, hogy valaki rövidséget szenvedjen, — inkább magától talál ki történeteket, hogy a bizalom mérlegét egyensúlyba állithassa.

De ez az örökös lefoglaltság nekimeg nem elég. El kell mondanom magának, hogy mit csinált a kis Hanrynek, ott a harmadik emeleten.

Ennek a kis fiúnak az anyja egy udvari szobában lakik, ahol még nappal sem látni semmit, még nyáron sem, arra pedig neki nincs pénze, hogy ha a műhelyből haza jön, petróleumot vegyen. A kis fia meg rettenetesen oda van minden betűért; nyolc esztendőskorában már tizenegy esztendőskorral járt együtt.

De persze maga rögtön rájön, hogy mi volt a baj, — sokszor, hogy nem volt világ, nem tudta elvégezni otthon a feladatát.

Na, egy nap az ő páholya küszöbén állva, megfogja a Henry anyjának a karját és megállítja; aztán ezt a pár szót szólja neki,

— A maga fiának nagy kedve van a tanuláshoz, sohase jár más a fejében, mint az, hogy töltse meg az irkáját, — de nincs világitása. Hallgason csak rám! Ezután már nagyon könnyű lesz neki dolgozni, én megteszem, hogy jobb dolga lesz, mint akármelyik iskolás gyerekeknek: majd én helyet sepek neki!

Ugy vette észre, mintha az anya nem értette volna meg, mit akar mondani, hát hozátette:

— Na, hát persze! Hogy a lépcsőházban, a gázlágnál megcsinálhassa a feladatait, hát én majd helyet sepek neki. Mit, tudja? Ő majd gáznál készített feladatokat visz az iskolába, a többiek meg csak olyat, ami petróleum mellett készült.

Ez pedig annál szebb volt tőle, mert ő ugyan sohasem seperte a lépcsőt, — hogyne,

Tisztelettel

ÉRTESÍTÉS!

Üzletünk átalakítása végett az összes

áruinkat, egymint: blousok pongyolák, aljak, kabátok, kosztümök,

gyermek ruhák

s egyéb cikkekkel e hó végéig minden elfogadható árban árusítjuk.

WÉBER TESTVÉREK

Nagyvárad. Bémer-tér.

Az árusítás naponta reggel 5 órától este 7 óráig tart, a berendezésnek egy része, valamint egy hármás pénzszekrény eladó.

magával hozta a jogtalanok javára le nem mondott volna.

Akik ismerik a magyar történetet, számolnak annak lélektanával kétségbe nem esnek ennek a tünetnek a láttára. Sőt bizonyos öröm fogja el a nemzet életének eme gondos megfigyelőit. Mert megérzik, hogy az ellenség ezen taktikájában van az igazi orvosság a renyhesség ellen a magyar gazdatársadalomban. Adjon az Isten a magyar gazdatársadalom számára minél több Vázsonyit, minél több kereskedelmi egyesülést és több e féle alakulást, érje ezt a nemzet fenntartó rétegét a társadalomnak minél több sérelem azok részéről s kik minden tekintetben illetéktelenek a közélet vezetésére, annak irányítására, akkor a magyar gazdatársadalom felébred a maga álmából és hozzá fog a munkához a maga jogos érdekeinek az érvényesítésére.

A magyar türelmes, de türelmével visszaélni nem lehet, a türelmes mód téltenségbe ringatja a magyart, de felébred az, ha ütök, vágják, akiktől csak hálát kellene várnia.

A politikai helyzet.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök néhány napi, de talán néhány heti üdülésre Abbáziába utazik. Távolléte alatt a miniszterek doyenja *Hieronymus* Károly kereskedelmi miniszter helyettesíti. Khuen betegségével kapcsolatban már beszélnek arról is, még a választások előtt Tisza veszi át a párt vezetését, vagyis ő lesz a *miniszterelnök*. A vidékről beérkezett jelentések bár nem tulzatosan, de mégis reménykedéssel biztatják a munkapártot s valószínűségi számítás szerint 230 lesz

az kifárasztotta volna. Így hát egész külön kellett neki fölmennie, hogy a kis Henrynek helyet seperjen.

Hanem aztán jó helye is volt a gyerekek: ott ült a lépcső közepén, jó közel a gázcsaphoz (azt nem kellett leseperni), a fűzetét, meg a tintát még fölebb tette két lépcsővel, a lesepert lépcsőfokra. Olyan helye volt ott, m'ame, mint a miniszternek. Ott ült és ott irt a lépcsőn három és négy óra hosszat . . . mint egy miniszter, na!

Néha bizony előfordult apróbb kellemetlenség is. A lépcsőházban például sohasem volt egyszerre kevesebb gyerek ötvennél; s bizony akadtak olyan emberek is, akik szóval meg ökölrel magyaráltak; néha egy-egy részeg is végig botorkázott, aki danolt meg ordított. S mi a legrosszabb, alig, hogy elkezdődött a játék, alig, hogy elkezdődött a vitatkozás vagy a nótázás, már legurult a tintatartó. No nyugodjék meg, a házmesterné segített ezen is, — megengedte Henrynek, hogy a tintatartóját felkösse egy rács rudra. Így aztán már akármit csinálhának a gyerekek, az asszonyok, vagy kedvére lehet részeg akárki, semmi baj nem érheti a Henry irtóját S őt inkább *felitatja*, becsületszavamra!

* * *

Ilyen kedvező körülmények közt aztán hála a házmesterné gondoskodásának, az év végén a kis Henry minden díjat elvitt az osztályában, hiába voltak nála jóval idősebbek a versenytársai.

Azt kellett volna látni, mikor az ünnepélyen kiosztották a díjakat. Ő volt az egyetlen gyerek, aki nem volt ünnepelőben; gyöngéden elhárította azokat az áldozatokat, amikre sze-

a munkapárti képviselők száma. De kérdés, hogy a közbeékelte idő nem lohasztja-e ezt a reménykedést.

A jelöltek névjegyzékét szombaton hozták nyilvánosságra a munkapártiak. Azt mondják, hogy ez a lajstrom sok jelölt számára hoztós meglepetést azzal, hogy éppen az ő nevüket nem tartalmazza. Egyáltalán a »hivatalosokon» nagy korrekturát végeztek.

Justh Erdélyben.

Makóról táviratozzák: Justh Gyula Erdélybe utazik, hol e hó végéig agitációs körutat tesz. Április 30-ától május 4-ig a nagy-laki és battonyai kerületekben agitál és május 5 én Makóra érkezik, ahol programbeszédjét fogja elmondani.

A közös bank nem politizál.

A Kossuth-párt hivatalosan tegnap reggeli számában feltűnést keltő leleplezést közöl az Osztrák-Magyar Bankról.

A hirdás szerint az Osztrák-Magyar Bank bizalmasan felszólította a vele összeköttetésben álló, tehát tőle többé-kevésbé függő magyar pénzügyi intézeteket, hogy pénzügyi nexusokat és társadalmi befolyásukat a választásoknál a kormány érdekében hnsználják föl.

Ezzel szemben ikvári *Pfeiffer* Mátyás helyettes alkormányzó kijelentette, hogy ilyen megkeresésről absolute tudomása nincs s nemhogy valószínűnek, de egyenesen kizártnak tartja a létezését.

Elischer Viktor ur a bank központi felügyelője és előadója a következőkben nyilatkozott:

— Nekem semmiféle tudomásom arról nincsen, hogy a közös bank kormányzósága olyan tartalmu megkeresést intézett volna a magyar pénzügyi intézetekhez, Pedig, ha intézett volna tudomásom volna róla. Csak annyit állíthatok teljes határozottsággal, hogy kizártnak

gény anyja már kész lett volna; a hétköznapi ruhája volt rajta, — lyukas könyökű kabátja és nadrágja, amely kikopott a folytonos üléstől a lépcsőház kövén.

Semmi ez az öltözet egy csöppet sem ártott neki; amint föllépett a dobogóra, egyszerre meglátta róla mindenki, hogy ő a legkiválóbb tanuló. Sokkal nagyobb hatást tett, mint új ruhás, fodros galléru osztálytársai, — biztosan a magas homlokával, lázas szemével, gázlángnál és a lépcsőházi levőgőből sápadt arcával.

És az elnök még külön is kiemelte őt beszédében:

»Az idén a megjujalmazandók közt van egy gyermek, aki valóban csodálatraméltó a nyolc esztendőjéhez képest . . .»

Itt aztán széles gesztusok és pompásan szárnyaló ékesszólás:

»Igen, így rejtőzik a nép közt az a megbecsülhetetlen gazdaság, amelyet nem szabad elveszni hagynunk. Igen itt van, az alacsonyorsuak közt az az erő-tartalék, amely a haza reménye, de amely parancsolólag követeli a mi fokozottabb gazdaságunkat is. Törvényes és szükséges kedvezés támad így: ha egy-egy különösen megáldott tanuló fölkel a magasabb körök érdeklődését, akkor a t nem lehetne eléggé segíteni és pártfogolni; mert egyedül a nemzet érdekében történik, ha tanulmányait a legkényelmesebb eszközökkel segítjük elő . . .»

S az édes anyja ezt gondolva:

»Ah! ah! lám, az elnök ur tudja, hogy a házmesterné seperte neki a helyet.«

Léon Frapié.

tartom egy ilyen tartalmu megkeresés valódiságát. Az Osztrák-Magyar Bank vezetősége ugyanis elvből nem politizál. A bank kizárólag gazdasági politikát folytat

Ez ügyben ma délben ezt a kommunikét adták ki:

A Bud. Tud. után azt közlik velünk, hogy az Osztrák-Magyar bank vezetősége nem tiltotta el a tisztviselőket a politikai életben való részvételtől, csak az agitációtól való tartózkodásra szólította fel őket, ami nem islenti azt, hogy ne foglalhatnának bármily irányban állást.

Tisza Sopronban.

A soproni munkapárt szombaton délután gyűlést tart, amelyen részt vesz *Tisza* István gróf is. Tisza szombaton reggel utazik el és délután négy órakor tart Sopronban beszédet.

Városi közügyek.

A közgyűlés tárgysorozata.

Nagyvárad város törvényhatósága holnap, csütörtökön tartja rendes közgyűlését.

A tárgysorozat elég bő, de kiválóbb fontosságú dolog kevés van a kifizűtt ügyek között.

Mindjárt a gyűlés elején szavazás lesz, mert a közigazgatási bizottságban és a központi választmányban Hlatky Endre fői pánná kinevezése folytán megüresedett helyeket töltik be.

A tárgysorozat a következő:

1. A polgármester jelentése az előző havi közigazgatás állapotáról.
2. A polgármester jelentése a közigazgatási bizottságban és a központi választmányban üresedésbe jött tagsági hely betöltésének tárgyában.
3. A közigazgatási bizottság 1909 év II. feléről szóló jelentését betérjeszti.
4. Biharmegyei általános tanító egyesület kérelme a tanítói internátus részére a Rulikovszky-uton levő telkek körül megfelelő terület átengedése iránt.
5. A tanács a Rulikovszky-ut mentén fekvő területekre vonatkozó árverési feltételeket jóváhagyás végett betérjeszti.
6. A tanács jelentése a kéményseprési szabályrendelet tárgyában érkezett miniszteri leiratra.
7. A tanács előterjesztése a Nogáll utca szabályozása tárgyában leérkezett miniszteri leiratra.
8. A tanács jelentése a vágóhídon felállítandó második jéggyár tárgyában.
9. A tanács jelentése a villamosmű szabályrendelete tervezetének elkészítése tárgyában.
10. A tanács javaslata a Nagyvárad Takarékpénztár által kibocsájtott részvények jegyzése tárgyában.
11. A városi tanács a vashidak építésére felvett kölcsön törlesztési tervezetét jóváhagyás végett betérjeszti.
12. A városi tanács előterjesztése köztisztviselési felügyelők alkalmazása és azok javadalmazásának engedélyezése tárgyában.
13. A tanács előterjesztése a biharmegyei és nagyvárad régiészeti muzeumnál közkut és tűzcsapok felállítása tárgyában.
- 14—17. Telekvételi ügyek.
18. A tanács a katonai kincstár tulajdonát képező épületek vizeliátása tárgyában kötött szerződést jóváhagyás végett betérjeszti.
19. A tanács előterjesztése az ökörtői katasztrófa károsultjai részére 300 korona segély megszavazása iránt.
20. A tanács előterjesztése a nagyvárad koldusápoló és figyermek menedékház által járdaköltség visszatérítése iránt beadott kérelemre.

21. A tanács Koch Testvérek nagyvárad-i kereskedő cég által a városhoz benyújtott számlák kiutalását megtagadó határozat ellen beadott felebbezést beterjeszti.

22. A tanács jelentése a nyári szinkör mellett tervezett vendéglő és cukrászda építésére megtartott árverés eredményéről.

23. A tanács előterjesztése dr Molnár (Guttman) Ede volt regáli bérlő bérhátralékának törlése iránt.

24. A tanács a külváros csatornázási ügyében Tátrai Sándor, Incze Lajos és társa vállalkozókkal kötött szerződést jóváhagyás végett beterjeszti.

25. A tanács Drimba Tógyerrel ételerősítő és italmérési helyiségre kötött szerződést jóváhagyás végett bemutatja.

26. A tanács előterjesztése a lóavató bizottság megalakítás tárgyában.

27—31. Nyugdíjazási ügyek.

32. Altmann Sámuel nagyvárad-i lakos kérelme községi kötelekbe leendő felvétele tárgyában.

33. Dr Thury László t. főügyész az Agrár takarékpénztár részvénytársaságnál igazgatósági taggá történt megválasztását bejelenti.

34. Dr Baróthy Ákos nyugalmazott városi t. főorvos köszönő levele.

35—37. Fizetési előleg iránti kérelmek,

38. Oklevél meghirdetés.

Miről a törvényhatóság t. tagjait tisztelettel azzal értesitem, hogy a tárgysorozatba nevezett ügyiratok a közgyűlést megelőző napon bárki által megtekinthetők.

Nagyvárad, 1910. ápril 11.

Bordé Ferenc,
főjegyző.

Ügyvéd a vádlottak padján.

A Rokszin-perben a tegnapi nap folyamán folytatták a tanúk kihallgatását. A legapróbb részletekre is kiterjeszkedtek, úgy, hogy a tegnapi beidézett 15 tanu közül csak 5 került sorra.

Tudósításunk a következő:

A tanúkihallgatások megkezdése előtt dr Fráter Pál védő indítványt tesz *Weinfeld* Gábor kihallgatására vonatkozólag. Kéri a kihallgatást azon körülményre, hogy id. Porumb Nesztor egy levelében azt írta Porumb Kornélnak, hogy ha bajba kerülsz, toljál mindent dr Rokszin Györgyre, különben kitagadlak.

Dr Fenyő Sándor szintén indítványt tesz és kéri dr Bakonyi Samu, dr Farkasházi Zsigmond és Rádl Ödön ügyvédek kihallgatását arra, hogy őket is felkérték dr Rokszin György védelmének elvállalására.

A törvényszék a kért tanúk megidézés elrendeli.

Ezután került sor *Bordán* Szilviusz százados kihallgatására, amelyet már hétfőn megkezdtek. Elnök részletesen kihallgatja azon beszélgetésre vonatkozólag, melyet dr Porumb Nesztor dr Rokszin György folytattak egymással a Porumb irodájában és amelyet *Bordán* Szilviusz az ajtó mögül hallgatott. Előadja, hogy dr Rokszin majdnem térdepelve kérte Porumbot, hogy ne tegyék őt tönkre.

Fráter Pál védő ellenzi tanu megesketését, mert szavai ellentmondásban vannak egymással. A törvényszék azonban elrendeli.

Utána Rokszin Miklós esperest hallgatták ki. Előadja, hogy 1308. őszén Tulkán volt és ajánlotta, mint rokon, a kibékülést id. Porumbnak, aki azonban azt mondta, hogy hajlandó kibékülni Rokszinnal, ha rengezi a 24000 koronás váltót és aláír neki egy 10000 koronáról

szóló váltót. Ő ezt tudatta Rokszinnal, de az nem volt hajlandó ilyen békülésre.

Előadja továbbá, hogy Porumb Kornéi az öngyilkossága után pár héttel elment hozzá és kérte, hogy feleségét protegálja be valami tanítónői állásba. Ugyanekkor Porumb Kornéi a következő kijelentést tette: »Verje meg az Isten a szüleimet, a testvéreimet Bordánt, amiért üldöznek engem a Zámory-féle per miatt! Egyedüli jótévő nekem csak Rokszin György.«

Az id. Porumb Nesztor ellen emelt zsarolás vádjára a következőket vallotta: Tulkán egy alkalommal iskolát látogatni volt és id. Porumbhoz szállt, mint rokonhoz. Ekkor felkérte őt Porumb, hogy járjon el Rokszinnal a váltók rendezését illetőleg. Ezt ő meg is tette, de Rokszin nem fogadta el az ajánlatot. Mikor ő válaszát tudatta, az öreg Porumb így kiáltott fel: »Megmutatom, hogy Rokszin is börtönbe jut, ha nem, felakasztom magam.«

Tanu tagadja id. Porumb azon állítását, miszerint ő Oláh-Homorógon kijelentette neki, hogy ha nem adja vissza Rokszinnak a kérdőpontokat, melyeket Rokszin György Porumb Kornélnak küldött, akkor ne lépje át többé a küzöbét.

Rokszin Miklóst vallomására megesketik. Délután Pelok Józsefet és nejét hallgatták ki Porumb Kornéi birtokvétele vonatkozólag. Kihallgatták továbbá dr Porumb Nesztor ügyvédet, elsőrendű vádlott öccsét.

Előadja, hogy közte és Porumb Kornéi között a Bleyer-Zámory perrel soha egy szó sem volt.

Előadja továbbá, hogy mikor a 9000 koronás váltó a törvényszék pertárából eltűnt, akkor egy reggel, mikor ő vidéken volt, az ő irodájába bement Koós Mózes, Rokszin ügyvédjelöltje és egy vádiratot keresett valami büntető perben, melynek tárgyalása egy pár nappal később volt. Ő mint ügyvéd tudta, hogy a tárgyaláshoz ez nem kell és ebből merítette gyanúját, hogy Rokszin lopta el a váltót.

Porumb Nesztor kihallgatását holnap folytatják.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Április 17. A Legényegylet közgyűlése d. u. 5 órakor az egylet helyiségében.

Május 5. d. e. 11. Kath. Kőr zárúnnepélye a püspöki palotában.

Mailáth püspök a váradi főgimnáziumban.

A premontrei főgimn. hittantára már mult hét óta izgatta a tanulók kíváncsiságát. »Gyerekek! Olvassátok csak kedden, amit kifogok tenni a fekete táklára.« Es a fiuk a tanárt üldözték iskolában, folyosón, kertben, utcán, sekrestyében:

— Mi lesz az tanár ur? Tessék megmondani!

Végre kedden reggel 9 órakor megjelent a hittantabár hirdetése, amely körül az ifjak riadtan tolongtak és szólt imígyen:

Kedves Ifjak!

Apraja, nagyja lássátok és olvasátok!

Nagy vendég érkezik látogatástokra Országos nevű apostol, a legjobb barátotok az erdélyi »püspök bácsi«, gróf *Mailáth* K. Gusztáv ur, ő Nagyméltósága megyés püs-

pök, v. b. t. t. stb. stb, akit a legutolsó alkalommal kineveztek, az ifjai szívek valóságos belső titkos tanácsosának, a mai napon hozzátok jön, hogy nemes lelkekért rajongó szeretetét kiöntse rátok.

Viszonozzátok az ő szeretetét minél nagyobb számban való megjelenésekkel. Jöj-jön el, aki csak teheti új ruhában, új szívből.

A »püspök bácsi« csakugyan megérkezett, bár a premontrei ház ünnepélyesen szerette volna őt fogadni a pályaudvaron, de a szerény főpap oly ügyesen manipulált a sürgönyökkel, hogy a premontreiek terve nem sikerült. De a testület, amint *Kertész* Miksa tanár rövid, de szívből jövő és talpra esett fölköszöntőjében kifejezte, boldog volt, hogy házában Magyarország fenkölt lelkü apostolát üdvözölheti, aki nagyon lebilincselően válaszolva a tanári kart elragadta, épügy, mint délután 3 órakor az ifjuságot a diszteremben, ahol a szeplőtelen jellemről, tiszta és munkás életről a gyermeki lélek mély ismeretétől és apostoli szeretetétől, áthatott ékesszólással beszélt.

Utána pedig a fáradhatatlan főpap este 7 óráig ült a gyóniatószékben s apostoli missióját teljesítve tovább utazott ma reggel fél 7 órakor.

Kegyetlen bosszu.

Véres bosszút állott tegnap délután egy 17 éves fiú Fenes községében a község egyik jómódu gazdáján, aki őt a tilos halászat miatt az elmúlt évben erősen megdorgálta. 1909-ben ugyanis *Erdődi* János 17 éves fiú a Kőrösre ment ki halászni. A halászáshoz dinamit patronokat használ, ami tudvalevőleg kiszámíthatatlan károkat okoz a halállományban.

Vura József fenesi gazda rajta csípte a fiut a tilos halászatban és figyelmeztette, hogy ne folytassa tovább a halak pusztítását, mert e miatt kellemetlensége lesz. A fiú azonban nem hallgatott az intelmre és máskor ismét a fenti módon halászni ment, amikor Vura ismét rajtakapta őt és elakarta zavarni a parttól. A fiú azonban dulakodni kezdett, a már korosabb emberrel, mire ez a fiut a Kőrösbe dobta.

A fiú nem felejtette el a szigorú fenytést és állandóan kereste az alkalmat, hogy megbosszulja magát Vurán. Tegnap délután Vura a korcsmába volt, hova *Erdődi* is bement és belekötött Vurába. Vura nem akart a fiúval civakodni és kikergette a korcsmából.

Erdődi erre hazafutott és baltát véve magához, visszatért a korcsmába. Vura épen akkor lépett ki az épületből, mikor *Erdődi* odaérkezett. A subanc megborítárokztató káromkodás között rohant Vurára, akit mielőtt még védekezhetett volna, a magával hozott baltával a szó szoros értelmében agyonvert.

A gyilkos fiut a csendőrség letartóztatta és az ügyészségnek adta át.

* **Bérmálás Nagyváradon.** A nagyvárad-i katolikus családok bizonyára örömmel veszik a hírt, hogy ez év Pünkösöd napján bérmálás lesz Nagyváradon. Fetszer Antal felsz. püspök, káptalani helynök,

Teljes tisztelettel:

UJHELYI RÓZA
női kalap különlegességi üzlete
NAGYVÁRAD, RÁKOCZI-UT.
TELEFON 130. TELEFON 130.

Tavaszi értesítő!

Szíves tudomására hozom a m. t. hölgy közönségnek, miszerint

eredeti párisi modell kalapjaim megérkeztek és azok üzletben bármikor megtekinthetők.
Kedvező párisi összeköttetésem révén abban a helyzetben vagyok, hogy a versenyt felvehetem a fővárossalsi.

mint az egyházmegye ügyeinek ez idő szerinti vezetője intézkedett, hogy Pünkösdi ünnepén az erre jogosítottak a bérálás szentségét ktszolgáltattani. Akik a bérálásban részesülni óhajtanak és már nem járnak iskolába, az illetékes plébánia-hivatalban mielőbb jelentkezzenek. Az iskolába járókat hitoktatóik fogják összeírni. A bérálást a plébánia-templomokban vasárnap hirdették ki.

* **Április 11-ikét** Nagyvárad város minden körében megünnepelték. Isten tisztelet volt a székesegyházban, melyen úgy a hatóságok, mint a tanintézetek tanári kara és ifjúsága vett részt. Ott voltak: *Hlatky* Endre főispán, *Rimler* Károly polgármester, *Keszthelyi* Zoltán alispán helyettes, *Werner* Kálmán árvaszéki elnök, *Sztaniolaszky* Adolf főügyész, *Kurovsky* Ferenc főügyész helyettes, *Siket* Traján postaigazgató, *Vasady* Lajos tanfelügyelő, *Major* pénzügyigazgató helyettes, *Kovács* S. János t. keresk. isk. igazgató, dr *Pácz* Sándor a premontrai rendi főgimnázium teljes tanári karával, *Winkler* Lajos ny. polgári isk. igazgató, a katonaság számos fő. és törzstisztje, stb. A misét *Fetszer* Antal felsz. püspök végezte fényes segédlettel. A székesegyházi énekhar nagy zenés misét adott elő.

* **Bojkott egy függetlenségi lap ellen.** Nagyszalontán napról-napra igen heves politikai viszonyok kezdenek lábra kapni. A nemzeti munkapárt és a függetlenségi párt között egyre élesebb lesz az ellentét. A két párt mindent elkövet, hogy egymásnak ártson, hogy egymás erejét gyöngítse. Így legujabban a nemzeti munkapárt bojkott alá fogja venni a Nagyszalontán megjelenő Nagyszalontai Lapok című újságot, mert az kiméletlen módon foglalkozott a nemzeti munkapárttal. A nemzeti munkapárt tagjai körlevelet bocsátottak ki, melyen felhívják a nagyszalontai polgárokat, hogy a jelzett lapot bojkottálják s a bojkott kimondása végett gyűlésre jöjjenek össze. A gyűlés tegnap este 9 órakor folyt le Nagyszalontán. Megjelentek a gyűlésen az ottani kereskedők csaknem teljes számmal. A gyűlésen a lap bojkottálását határozták el.

* **Változás a nyitrai püspökségben.** A magyar püspöki kar Nestora *Bende* Imre nyitrai püspök előhaladott korára való tekintettel már évekkal ezelőtt condjutor kért maga mellé s arra ki is neveztetett gróf *Batthyány* Vilmos nyitrai kanonok, még pedig utódlási joggal. Ujabbán a pápa és király beleegyezésével *Bende* püspök teljesen átadta eddigi conjutorának, mint apostoli adminisztrátorának az egyházmegye vezetését és a javadalom élvezését, magának 25000 koronát kötve ki évenként és a javadalomba befektetett vagyonának megtérítését. Az átadás szombaton történt meg, amikor a nyitrai káptalan tisztelt *Batthyány* Vilmos gróf apostoli adminisztrátor előtt.

* **Nagyváradiai Rómában.** A II. Szilveszter pápa emlékére dr *Fraknói* Vilmos c. püspök által Rómában emelt emlékmű leleplezési ünnepélye alkalmából április 16 án tartandó nemzeti ünnepen Magyarországból igen sokan vesznek részt. Nagyváradról a lat. szert. káptalan képviselőiben *Spett* Gyula és dr *Karácsonyi* János kanonok, Bihar megye részéről *Fráter* Imre főorvos és *Imrik* Zoltán plébános, Nagyvárad város képviselőiben dr *Cseresnyés* Béla tb. tanácsnok s ezeken kívül *Kaczvinsky*

Andor és neje, *Böszörményi* Géza ügyvéd utaztak el. A jászóvári premontrai rend képviselőiben *Takács* Menyhéri praelatus ment Rómába, akihez csatlakozott *Novotny* S. Alfonz, a nagyváradiai rendház főnöke. A nagyváradiai az orsz. kath. szövetség által rendezett utazásban résztvevőkkel együtt hétfőn, április 11 én utaztak el Budapestről az örök városba.

* **Helyreigazítás.** Tegnap számunkban a Roxin bűnügyi tárgyalására vonatkozó közleményben *Hajdu* Béla jbiró személyére vonatkozó kijelentés tévedésen alapszik, mert róla nem lett állítva, hogy egy perben megvesztegették. A vallomásban *Porumb* Kornél vádlott mindössze azt mondta, hogy 5 500 koronát adott át dr *Roxinnak*, hogy egy perében *Hajdu* részrehajlóan ítélkezzen. A tárgyalás során ezen állítás teljes n alaptalannak bizonyult.

* **Eröss Lajos Belényesben.** *Eröss* Lajos református superintendens tegnap gróf *Degenfeld* József egyházmegyei főgondnok kíséretében Belényesbe érkezett ahol tiszteletére kivilágították a községet. *Eröss* Lajost *Wertheimstein* Henrik belényesi főszolgabíró fogadta. A község reformátusai *Eröss* tiszteletére bankettet rendeztek. A superintendens *Belényesből* Tenesre utazott.

* **Nyugdíjazások a városnál.** Nagyvárad város nyugdíjügyi-bizottsága tegnap, kedden délután ülést tartott *Rimler* Károly polgármester elnöke alatt, amelyen megállapították özv. *Szabó* Gáborné özvegyi ellátását s *Halász* Lajos hegyőrt, *Miszler* János városi tűzoltót és *Sós* Lajos rendőrt nyugdíjazták.

* **Végh Ödön közigazgatási bíró.** Egy nagyváradiai ember gyors karrierjéről hoz értesítést a hivatalos lap. *Végh* Ödön pénzügyminiszteri osztálytanácsost, a közigazgatási bíróság elnöki titkárát király ő Felségé a közigazgatási bírósághoz ítélőbíróvá nevezte ki. Az új közigazgatási bíró itt született Nagyváradon s aránylag még elég fiatalon nyerte el a diszes állást. A kitüntetés számba menő kinevezéshez Nagyváradról a rokonok és jóismerősök közül tegnap sokan üdvözölték az új közig. bírót.

* **Jóváhagyott alapító levél.** Néhai *Haas* Gottlieb nagyváradiai lakos pár ezer korona összeget hagyományozott oly célból, hogy az összeg szegény iparosok, de különösen cigánykovácsoknak adassék ki kamatnélkül kölcsönbe, de az összegért a város felelős. Ilyen alakban azonban nem lehet az alapítványt kezelni, mivel a tanács nem vállalhat felelősséget, ha minden biztosíték nélkül kiadja a penzt. Ugy segített eddig a városi tanács a dolgon, hogy az alapítvány kamatait adta ki megbízható kisiparosoknak. A belügyminiszter az alapító oklevél elkészítését kívánta, aminek Nagyvárad városa eleget is tett. A miniszter az alapító-levelet jóváhagyta.

* **Jótekonysághangverseny a színházban.** Városunk jótekonyságcélú mozgalmainak vezetője és éltető lelke: özv. *Des* Echerolles-Kruspér Sándorné urhölgy május hó 7-ére nagy szabású hangverseny rendezését vette tervbe, amelynek tiszta jövedelme a városi árvaház és a tüdőbetegek szanatóriuma javára fordíthatnák. A hangversenyt a Szigligeti színházban tervezik s ezért özv. *Des* Echerolles-Kruspér Sándorné urhölgy azon kérelemmel járult a városi tanácsot, hogy erre a napra engedje át a Szigligeti színházat.

* **Vásárfelügyelők Nagyváradon.** A piac ellenőrzése Nagyváradon nem felel meg a kívánalmaknak, mert az élelmiszereket nem képesek kellőleg megvizsgálni. A kerületi orvosoknak nagy elfoglaltságuk miatt nincs elég idejük erre, más megfelelő közege pedig nincsen erre a városnak. Ezért kerül aonyi hamisított élelmiszer a nagyváradiai piacra. Legutóbb az a terv merült fel, hogy vásárfelügyelőket alkalmazzon a város. *Gerő* Ármin főkapitány most terjesztette elő erre vonatkozólag jelentését és javaslatát. E szerint egyelőre ideiglenesen, 3 korona napidíj mellett alkalmazna a város három vásárfelügyelőt. Azért akarja a főkapitány egyelőre az ideiglenes alkalmazást, hogy a tapasztalatok után később változtathasson esetleg a város az egész rendszeren. A vásárfelügyelők nemcsak a piacokon, hanem az összes élelmiszerárusító helyeken végeznének ellenőrzést és vennének mintákat. A városi orvosok képeznék ki teendőikre a vásárbiztosokat, akik a kapitányi hivatalhoz lennének beosztva.

* **A vízvezetési felügyelő kérelme.** *Gaál* Szabó István vízvezetési felügyelő hosszú beadványt intézett Nagyvárad város tanácsához, amelyben kifejti, hogy óriási elfoglaltsága, nagy felelőssége mellett 20 év óta fizetését nem emelték, dacára, hogy a vízvezeték csőhálózata ma már kétszer akkora, mint a kibővítés előtt volt s a folytonos, éjjel-nappali szolgálat folytán kiadásai is emelkedtek. Kéri, hogy vagy fizetését emeljék, vagy ha ez akadályok a útköznek, eddigi 400 korona személyi pótlékát 1000 koronára emeljék fel.

* **Megszűnt postaügynök Bihar megyében.** A nagyváradiai posta-távirda igazgatóság március 24-től »Feketebátor« községben megszüntette a postaügynökséget.

* **Lelketlen anya.** *Margittáról* írja tudósítónk, hogy *Papfalva* biharmegyei községben egy ottani kereskedőnél szolgáló *Mebristyán* Anna nevű cselédnek gyermeke született, hogy szegényét eltakarja, a kis csecsemőt születése után megölte borzalmas módon. A törzsétől elválasztott fejet egy harisnyába tette s elrejtette a szalmába, míg a test többi részzeit egy trágyadombban elásta. A csendőrség elfogta a kegyetlen anyát.

* **Téli időjárás.** A mostani időjárás igazán áprilisi. Az egyik napon derűs, meleg az idő; a napsugaraknak már érezzük kellemes melegét s más napra már olyan hideg, metsző szél süvit keresztül mindenben, mintha novemberben lennénk. Vasárnap kellemes volt az esőzés után az idő, de tegnap már mindenki elöszedte a téli gunyát, mert a hőmérő higanya nagyon alászállott, R. + 5 fokra. Ha tovább is tart a hideg, a gyümölcsfákban, sőt még a szőlőkben is sok kárt tehet, mert a vegetáció már megindult.

* **A közeledő üstökös.** A Halley-üstökös május közepén már szabadszemmel is látható lesz s körülbelül oly erős lesz a fénye, mint volt a januári üstökös fényességének legintenzívebb idejében. Ebből a fényességéből július végéig egyre észíteni fog. Az üstökös május elején két órával napfölkelte előtt válik láthatóvá s az üstökösnek csóvája mindig jóval előbb észrevehető, mint a magja, mert előbb kerül a horizont fölé. A csikágói csillagvizsgáló fényképfelvételei után kiszámították, hogy az üstökös átmérője háromszáz-ezer kilométer, tehát körülbelül huszonötször oly nagy, mint a föld. Miután pedig ez az óriási kiterjedésű égitest soha a legkisebb bolygót vagy holdat sem térítette ki az útjából, az üstökös magjának a sűrűsége rendkívül csekély kell, hogy legyen. A csóváé természetesen még kisebb, ez csak a magból keletkezett gázokból áll, s kiterjedése több millió kilométer. A csikágói felvételeknek ennek a csóvának a hosszúsága hold átmérőjének a kétszerese, ami az üstökös februári távolságát véve az alapul amikor a fölvételei történt, nyolc millió

kilóméternek felel meg. A januári üstökös csóvájának hosszúsága kétszáz millió kilométer volt.

* **Aki késsel kér előleget.** Donáth Károly feljelentést tett tegnap a rendőrségen, hogy Krecsun Tógyer munkása tegnap este tőle két korona előleget kért, amit ő nem terjesztett, mire Krecsun leütéssel fenyegette. Krecsun Tógyer nem elégedett meg a fenyegetéssel, hanem a nagy lármára besiető Gerő Lajos órára támadt és zsebkésével kétszer megszurta. — Az egyik szurás Gerőt a bal karjára, a másik az oldalán érte, de nem sérült meg, mert a ruha fölfogta a szurást. A veszedelmes embert a rendőrség lezáratta s ellene az eljárást folyamatba tette.

* **Családi idill.** Szabó Anna panaszt emelt a rendőrségen a vele vadházasságban élő Jakab Imre napszámos ellen, mert ez tegnap este 6 óra tájban minden veszekedés nélkül neki esett és összerugdosta. Mikor pedig Szabó Anna kérte, hogy ne bántsa őt, kést ragadott fel és leszurással fenyegette. A veszekedést meghallva Szabó Juliánna, nővérének segítségére sietett, azonban vesztére, mert Jakab Imre bal karján megszurta. A rendőrség a késelő házastársat letartóztatta s ellene az eljárást folyamatba tette.

* **Tolvaj a Nagypiacon.** Tóth Sándorné piaci árus följelentést tett, hogy tegnap délben a Nagypiac-téren ismetlen tettes ezüst óráját láncsal együtt ellopta. A rendőrség a nyomozás megállapította, hogy az órát Brok Ferenc napszámos eladta egy ismeretlen embernek. Brok azonban tagadja, hogy az órát ellopta s azt állítja, hogy azt ő egy ismeretlen embertől vásárolta. A rendőrség Brok Ferencet letartóztatta s ellene az eljárást folyamatba tette.

* **Találtak egy két águ nyaklót láncot,** egy román pénzből készített karperecet egy bőr ridikült. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségen I. emelet 7. számú szobában.

x **Finom uri fehérnemű és minden uridivat és kalap újdonság megérkezett**

Róth M. utóda cégnél.

Bémer-tér.

Eredeti angol férfi cipők.

x **Olvassa el kérem!** ha érdeklí, hogy lakásában miért érhet el takarítást villamos áramfogyasztással. On égethet már 16 gyertyafényű Wolframéget és ami a régiekkel szemben óránként kb. 3 fillért takarít meg, tehát nem szükséges aki nem akar nagy világítást hogy 32-es vagy 50 gyertyafényű égőket alkalmazzon és ami a fő nálam ezen *Wolframéget* 2 K 40 fill. Stern villamos felszerelési vállalata Bémer-tér 2. Telefon 556. Szívesen szolgálok felvilágosítással

x **A Lloyd kávéház** modernül berendezett helyiségében április hó 7. 8. 9. és 10 én a következő igen érdekes mozgóképnyelvi újdonságok lesznek bemutatva: 1. Maszla ur szabadságon. 2. Felfordult világ. 3. Modern dreszura. 4. Herkules fűrésze. 5. Nizzai karnevál. 6. Urhatnám szolga. 7. Doktor Fantom. 8. Szegény leány titkete. Szombattól kezdve műsorra kerül Lueger temetése amely képen ő felsége és az összes főherceg láthatók.

* **Borsalino, Pichler és angol kalap tavaszi újdonságok REICHARD ÁRUHÁZÁBA** megérkeztek, hol legelegánsabb budapesti és amerikai cipők kaphatók.

TANÜGY.

Jelentkezés érettségire a reában. Az állami főreáliskolának f. é. június hóban tartandó érettségi vizsgálatára a rendes és a magántanulók f. hó 15-ig (déli 12 óráig) jelentkezhetnek.

Nagyvárad Kozmetikai Gyógyintézet

Fogorvosi és gyógyfogtechnikai
ambulátorium

RAKÓCZY-UT 5. SZ. = Telefon 75 2.

Orvostudományi alapon való kezelése az ember külsőjeivel. Arc és szépségápolás. Pattanásos, szemölcsös, szepplős, májfoltos stb. arcoknak gyógyítása s ezen szépséghibák elmulasztása. Az elcsufító arcszőrök gyökeres eltávolítása. Hajhullás kezelése. Villamos vibrációs arc és fej-massage, villamos kékfény. Röntgen- és paraffin kezelése. Az intézet a legmodernebb gépekkel van felszerelve.

Fájós fogak gyógyítása,

fájdalom nélküli foghuzások, porcellán-, arany- stb. plombák, csapos fogak, arany fogkoronák, lemeznélküli singfogorok stb.

Rendelés 9—5-ig.

Az összes kitűnő hatású, de ártalmatlan kozmetikus gyógyszerek az intézetben beszerezhetők. Diskrét postai szállítás útján is.

Dr. Halász Andor.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szerda: Találkozás.
Csütörtök: Romeo és Julia.
Péntek: Fra Diavolo.
Szombat: Fra Diavolo.
Vasárnap: délután Nagymama, este Luxemburg grófja.

Találkozás. Bertan Pál házassági színműve, a Találkozás ma este már teljesen átjavított szöveggel, élénkebb és gyorsabb összjátékkal, mozgalmasabb menethen jut szóhoz és a farszóló nagy párbeszéd helyett egy életteli, izgató, erősen drámai atmoszférájú négy felvonásos képe bentakozik ki az előadás kereteiből. Egyik-másik nagyobb koncepciójú fordulata megrázó erővel hat. A darab témája pedig annyira belenyulik a mai családi és társadalmi életviszonyok mélységeibe és titkos rejtelmibe, hogy mindenki tanulva tanulhat belőle, akit csak érdekel a modern ember házasságának nagy horderejű problémái.

Ifjusági előadás. Holnap délután a romantikus verses drámairodalom egyik legcsudálatosabb szépségű gyöngye, a Sasliók ifjusági előadás formájában jut szóhoz. A címszerepet Gózon Gyula alakítja, aki emlékezetes nagy sikert ért el ezzel a produkciójával. A Sasliók ezúttal is teljes szöveggel — minden

ku-títás nélkül — kerül előadásra. Nagy történelmi korszakot ölel fel, de literaturai szempontokból is illik a diákságnak megismerkedni vele.

Luxemburg grófja. Vasárnap este kisbérletszünetben kerül színre Lehár Ferenc nagystíli operettje, a Luxemburg grófja. A darab változatos és csipkefinomságu, fülbe-mászó muzsikája már szelvényben elterjedt és sok kedvelőt szerzett számára. Bizonyos, hogy zsúfolt ház hallgatja végig a saison legszenzációsabb operettjét.

IRODALOM.

Prohászka püspök az Akadémiában.

Ünnep volt hétfőn, a Magyar Tudományos Akadémiának ünnepe, mert olyan férfi tartotta meg székfoglalóját, akinek tagjai sorába való megválasztása kitüntetés magára az Akadémiára.

Dr. Prohászka Ottokár zsenialitása, mély tudása, ragyogó ékesszólása előtt meghajolt Magyarország legelső tudományos testülete, mikor sietett őt tagjai sorába beválasztani. A hétfői székfoglaló alkalmából olyan nagyszámu közönség gyűlt össze az Akadémián, aminőt az öreg falak ritkán láttak. Es ez a közönség feszült figyelemmel hallgatta Prohászka székfoglaló értekezését, melynek címe: »Az intellektualizmus mely ől. A mélyen járó fejtegetések magukkal ragadták az egész közönséget, mely elragadtatással élvezte a nagytudományu püspök értekezését.

Az osztályülést Piósz Sándor elnök nyitotta meg. Ezután Prohászka püspök lépett a fölolvastatáshoz és mindenekelőtt háláját fejezte ki az Akadémiának, hogy őt tagjai sorába iktatta. Ezt a kitüntetést annak tudja be, hogy az Akadémia a tudományok az élettel való kapcsolatát kellőképpen értékeli. Majd rátért előadásának tárgyára és kifejtette, hogy ő szembe akar szállani az intellektualizmus ferde és tulzó irányzatával, amely a jelenben mind nagyobb tért hódít és amely nem egyeztethető össze a lüktető emberi léttel. Az ember értelmes lény ugyan, de ösztönei, érzelmei és hangulatai vezetnek cselekvéseiben. Az intellektualizmus háttérbe szorítja az életben az erkölcsi és tiszta életet, elhanyagoljuk józan gondolkodásunkat. Hosszan fejtegette és példákkal illusztrálta intellektualizmusból eredő hibákat és félzségeket. Rátért azután a szocializmus fölédzte tömegmozgalmakra, amelyek csak közvéleményt és közérzést tükröztenek, de értékes egyedeket nem produkálnak: pedig ilyen egyedek kellenek, hogy a világ bensővé és széppé váljék. Hosszasabban foglalkozott a vallás és az istenség fogalmával és végül azzal fejezte be tartalmas és értékes fejtegetéseit, hogy az életről való tudásunk nem teszi fölöslegessé magát az életet és az a tudomány, amely az életet becsmerli, nem egyéb, mint egy, a levegőben céltalanul csavargó fogalom. A hosszas és zajos tetszéssel fogadott előadás után az elnök köszönetet mondott az előadásért.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

TÁVIRATOK

Kossuth állapota.

Budapest, ápr. 12. Kossuth Ferenc állapotában oly lényeges javulás állott be, hogy tegnap elhagyhatta az ágyat és holnap megjelenhetik a pártkörben.

A Marcelli affér.

Budapest, ápr. 12. Sággy Gyula az egyetem rektora ma reggel kihallgatáson jelent meg Zichy János miniszternél és jelentést tett a Marcelli ügyről. A rektor ismertette az egyetem határozatát a miniszternél és kérte a jóváhagyását. A határozatot csak akkor fogják közölni az érdekeltekkel ha az a minisztertől leérkezik. A nyilvánosságra egyáltalán nem hoznak a dologról semmit. Kiszivárgott hírek szerint Marcelli eljárását korrektnek tekinti és Singer felavatását elrendeli. Más hírek szerint bár Marcelli eljárását korrektnek tekinti, de azért Singer felavatását megsemmisíti.

Általános sztrájk Marseillesben.

Marseilles, ápr. 12. A kereskedelmi alkalmazottak, valamint a közuti vasutalkalmazottak elhatározták az általános sztrájkot és intézkedéseket tettek, hogy ma reggel a munka az üzletekben megszűnjön és a közuti kocsik járatása megakadályoztassék. Egy második távirat jelenti: A szindikátusok egyesülésének felhívására több hajógyárban és egyéb gyárakban nagyszámu munkás, különösen a kazángyártó munkások megtagadták a munkát. A kamarák egyesülése az általános sztrájk bizottságává alakult át.

Mihajlovich Ödön állapota.

Budapest, ápr. 12. A zeneakadémia igazgatóját, Mihajlovich Ödönt, mint tegnap is megirtuk súlyos baleset érte. A szerencsétlenül járt zeneszerzőt a Pajor-féle szanatóriumba vitték, ahol az állapota az éj folyamán nem változott. A kötések egyelőre nem vették le a sebeiről, várják Hüttl professzort, aki délbe jön a beteghez. A szanatórium igazgatójának nyilatkozata szerint Mihajlovichnak nem volt láza és állapota a legjobb reményekre jogosít.

Igazságszolgáltatás.

35000 korona kártérítés. A P. H. írja a következő érdekes hírt: Érdekes perben hozott ítéletet a pozsonyi kir. törvényszék. A cirkevnicai Miramare szálló tulajdonosai: Rimanóczy Kálmán és Bekéssy József a szálloda igazgatójával Adám Jenőt szerződttették. Adám, mikor a szálloda igazgatását átvette, belátta, hogy úgy az étteremben, mint a kávéházban, de az egész épületben számos átalakítást kell eszközölni, ha azt akarják, hogy a közönség el ne maradjon. Az újítások miatt, amelyek természetesen költségeket igényeltek, összefűzése támadt a szálló tulajdonosaival, mire ezek hirtelen elbocsátották őt. Az igazgató a szerződés értelmében három évi fizet-

tésére perelte a tulajdonosokat s a pozsonyi kir. törvényszék most az alpereseket 35,000 korona tőke és az összes költségek megfizetésében elmarasztalta.

REGÉNYCSARNOK.

Rózsika.

Irta: White-Mellville G. J.

— Angolból. —

(Folytatás.)

26

Barátom, én csak mint künnálló vagyok itt, — felelé Montarbas, saját gazdag, de sötét színű öltözetére vetve egy tekintetet egy mosolylyal. Az udvari kegy olyan, mint a napsugár, nem érheti azt el, ki az árnyékba fut. At fogok sétálni a termen, megteendem bókomat, megfigyelem hogy távollétem óta hány sor fűrttel növelték a királyné fejéket, s mialatt én, marquis, fedetlenül fog állni a hidegben, én visszatek Párisba.

— Párisba? felelé a másik. Érem, valami új vonzerő. Soh sem fog ön már megjavulni grót ur, s nem fog felhagyni ezekkel a bolondságokkal a nagy szerencsejéréért, melytől az emberek élete függ.

— Bá! nagy szerencsejéré, marquis. Mi az? Mi egyéb a szerencsejéré, mint tétek kérdése? Egy ember, kinek egy millió frank van a zsebében, nem irodódik azzal, hogy negyven vagy ötven aranyat nyerjen. Mutassa meg nekem, hogy mikép lehet az egész bankot kiüriteni, és figyelni fogok mindkét fülemmel. Addig pedig nem érdemes a várakozó vagy számtartó szerepét vinni vagy magántitkárnak lenni, kinek nincs semmi dolga. Így én visszamegyek Párisba. Párisban tudok mulatni.

— Senki jobban, — szolt barátja, mialatt az ajtó kinyilt s általános tolongás lett a királyné hálószobája felé.

Az uralkodónő királynői toilette be volt fejezve, mielőtt az udvaroncok bebocsátást nyertek, ámbár egy pár végső éritést tettek a királynő haján, merő formalitásból. mialatt a legmagasabb nemesség színe elé járult reggeli üdvözléssel. Ezekre a királyné gyengéden és jókedvűleg válaszolt, sőt kacéran, mire ellenségei a legrosszabb következtetést alapíták, bár természetes bája és méltósága mindenkor üszteletet tudott parancsolni, s az nagyon vakmerő alattvaló leendett, még francia létére is, ki ő felsége szives tekinetéből és brilliáns mosolyából valamit képzelné merészkedett volna magáról. A királyné nagy és szép volt s megörzé modorának amaz egyszerűségét és kellemét, mely annyira elbűvölte a nemzetet, midőn ez a német határon először fogadta a Dauphin menyasszonyát; de azok a mély szürke szemek most bus és izgott kifejezést nyertek: zavar s aggodalom véste be vonásait ama tiszta, gyöngyhöz hasonló arcba; s már ezüstös szájak látszottak gazdag sötét hajában, mely az akkori idő divata szerint homloka fölött magasan föl volt borítva, s legtetején csipkével s piros bársonnyal egy gyöngyfűzérhez csatolva, mely legalább ts százezer frankot megért.

Szerette a drágaköveket ez a királyi asszony és asszonyi királyné. Szerette a táncot, ünnepnapokat, vigasgot, a fényt és mulatságot, de legjobban szerette népét mindezek fölött, és ők gyűlölték őt, mély, halálos gyűlölettel, melyet később vérbe fojtottak.

Midőn Favras marquis bemutatta magát, a királyné hozzá ment egy megnyerő mosolylyal. — Várjuk őt Trianonra, ebéd utánra marquis, — mondá, — látom ruhájában, hogy kapott meghívást. De jegyezze meg magának; óhajtom hogy ön az én szánomhoz a legközelebbin fog-

laljon helyet. Ha felborulnék a hóban, ön leend szerencsés engem kiemelni.

De Favras végtelenül hálásnak látszott.

— Ez az egyedüli megtiszteltetés, madame, melyben engem részesíthet, s melyet nem óhajtok elérni. A veszély rém tő nagy.

— Minél nagyobb a veszély, annál nagyobb a megtiszteltetés; és én azt hittem, marquis, hogy ön a lovagiasság mintaképe.

A marquis mélyen meghajtotta magát.

— A felséges asszony szolgálatában minden francia hű lovag. És én csak egyik vagyok az ezer közül, egy láncszem az egészben.

A királyné nem örökölte császári anyjának tapintatát és okosságát. A hideg és számitó Mária Terézia soha nem mutatta ki gyengeségét, de Mária Antoniette engedett az impressiónak s ösztönének s hajlandó volt tulmenni szerepén.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

A gabonatőzsde határidői.

Budapest, április 12.

— Délután 4 órakor. —

Buza május 1909. 50 kilogrammonként	14.35
Buza októberre	13.91
Buza ápr.	11.80
Rozs okt.	10.29
Zab májusra	—
Zab októberre	7.78
Tengeri máj. 1909.	7.86
Tengeri jul.	8.05
Tengeri májusra 1910.	7.24

Értékdőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Osztrák hitelbank részvény	634.—
Osztrák magyar államvasuti részvény	736.75
Leszámitoló bank	482.—
Rimamurányi	572.—
Osztrák-m. államvasuti részv.	697.50
Közuti vasut	553.—
Városi villamos vasut	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értékdőzsde 1910. április 12.

Magyar arany járadék 4 száz.	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	93.25
Magyar koronajáradék	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	240.—
Horvát szlavoron földteherment. kötvény	95.50
Osztrák járadék papirban	186.—
Osztrák járadék ezüstben	145.—
Osztrák járadék aranyban	97.25
Osztrák koron járadék	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	116.50
Osztrák magyar bankrészvény	197.50
Magyar hitelbank-részvény	150.25
Osztrák hitelbank-részvény	730.—
Magyar hitelrészvény	748.—
London vista	631.50
20 frankos (Napoleonder)	19.02
Német birodalmi márka	117.65
20 márkás arany	23.51
Magyar nyeresemény sorsjegy kölesön	93.95
Páris vista	689.50
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön	40.90

A szerkesztőnek írták

Dr. VUOSKIOS GYULA.

Értesítés.

Tisztelettel hozom a hölgyszomság tudomására, hogy
áruházam megnyitottam.

Szilágyi Ernő

Nagyvárad, Rákóczi-ut 3 sz.

(Weiszlovits-ház.)

Áruházam főbb cikkei: Selyem, csipke, szalag és mindennemű ruha, kalap-diszek és összes hozzávalók.

Nagy raktárt tartok: különleges nőruhakelmékből, himzett batistokból, női harisnya és cérna keztükből.

Valódi francia bőrkeztükből óriási választék.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa darabja 3.60 kor. 100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kártell áron alul.

Amennyi izzólámpa különlegességek, fényképezési lámpák, ugyancsak legolcsóbb áron kaphatók.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepeknél külön célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lértől 12 lértől minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden a szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb áron mellett.

Költségvetések ingyen.

villamos világítás

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Kecskeméthy István

Nemzeti szállodája, étterme és kávéháza, Kert-utca, Ipartesítési ház.

Van szerencsém, úgy a helybeli, mint a vidéki közönség b. tudomására hozni, hogy a Nemzeti szálloda összes vendégszobáit, sörcsarnokát, éttermét és kávéházát ujonnan átalakítottam azokat a mai kor igényei szerint berendeztem, a szobaárakat pedig le szállítottam. Egyben kiemelem, hogy nyáron át szép kerthelyiség áll a közönség rendelkezésére.

Jó magyaros konyhám, frissen csapolt kőbányai sör és sajáttermésű boraimat mérsékelt áron biztosítom vendégeim részére.

Naponta friss és izletes villásreggeli ebéd és vacsora. Abonensek elfogadtatnak, mérsékelt áron mellett.

Ugy a szállodát, mint a sörcsarnokot és éttermet személyesen vezetem s vendégeim pontos és előzékeny kiszolgálásáról mindenkor gondoskodom.

Szíves pártfogást kér tisztelettel

Kecskeméthy István,
vendéglős.

Tarsoly és Risztó

különlegességek vaskereskedése

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut.

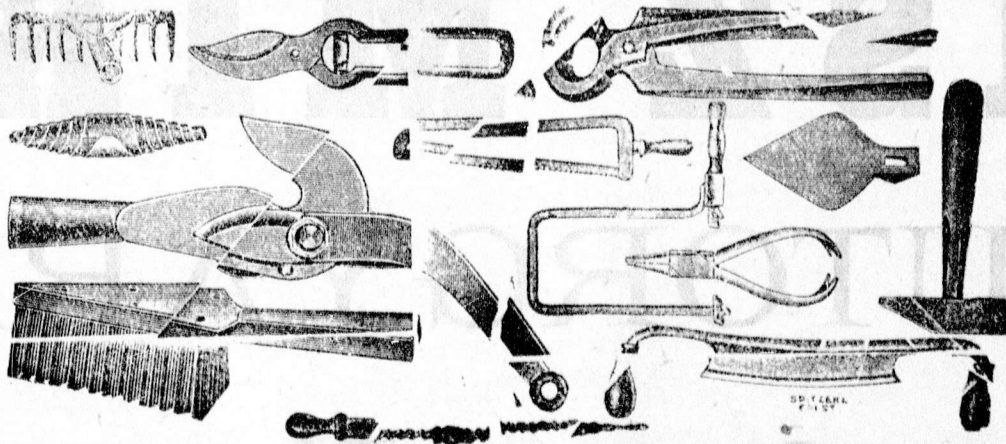
Kerti szerszámok

melyek készen benyelezve is nagy választékban kaphatók.

Metsző- és

hernyózó ollók

legjobb minőségben.

Mérlegek

sárgaréz tányérral vagy márvány lappal

és súlyok

állami hitelesítéssel minden nagyságban.

M. kir. lőporáruda

s mindennemű töltények, vadászati felszerelések és vadászfegyverek raktára.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Villamos és légszesz felszerelési vállalat

Benedek Ferencz

Sas passage.

Telefon 946

Raktáron tart villamos és légszesz felszerelési alkatrészeket. **Olcsó fény** társulat kizárólagos képviselője. Elvállalok karban tartásokat légszesz villany házi csengőket és telefonokat. Költségvetésekkel díjmentesen szolgálok. Telefon hívásokra személyesen megjelenek.

Kiváló tisztelettel

Benedek Ferencz

A Baross-utca 60. számú házban

egy emeleti modern lakás, mely áll 4 szoba, előszoba, fürdőszoba és hozzátartozó mellékhelyiségekből

május hó 1-től kiadó.

Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál
Kossuth-utca 4. szám.

Aszódi Mihály

kávé, cukorka és déli-gyümölcs nagykereskedő üzletét február hó 1-én **Sas palota** Oláh henteszel szemben helyezi át Kossuth-u. oldal.

Aszódi

trieszti kávé, tea és angol rum aruházánál a 8 féle zamatu pörkölt kávé legjobb, legolcsóbb Kossuth-u., villamos motor üzemű kávépörköldéjébe.

Aszódinál

Kossuth-utca, kakao és csokoládé vásár megkezdődött nagyban és kicsinyben olcsó árért. 2 kgr. kuba és gyöngykávé bérmentve 3 frt 50 kr.

Téli idényre

theát, rumot, halkonzervek nagyban gyári áron. Zsur csemegéket nagyban és kicsinyben olcsó árban. Aszódinál Kossuth-utca. Cukrázslorták kaphatók.

Kiadó

3—4 szobás modern lakás, boithelyiség
pincze műhelynek

november elsőre.

Értekezhetni

Rosenzweig mideresnél.

KISS ISTVÁN

:: kőműves mester és építészeti vállalkozó ::
NAGYVÁRAD, Keskeny-utca 9. szám. (Saját-ház.)

Van szerencsém Nagyvárad és vidéke igen tisztelt közönségét értesíteni, miszerint 31 éves gyakorlati tanulmányaim és elsőrendű szak-képesítemem alapján magamat önállóítottam és elvállalok felelősség mellett **kőműves-, ács- és betonmunkákat**, valamint csatornázásokat a legmértányosabb árszámítás mellett.

Levélbeli meghívásra személyesen megjelenek.

Tisztelettel

KISS ISTVÁN,

kőműves és építészeti vállalkozó.

LOHR MÁRIA

EZELŐTTI KRONFUSZ

csipke-, vegytisztító és
kelmefestő

Gyára: Budapest, VIII., Baross-u. 85.

FIÓKOK:

IV. Eskü-ut 6. (Klotild-palota.)

VI. Andrássy-ut 16.

VI. Teréz-körut 39.

V., Harmincad-u. 4.

VIII. József körut 2.

IX. Kálvin tér 9. sz.

Vidéki megbízások gyorsan és gondosan teljesít

Elsőrendű fényezett és matt háló-, ebédlő-

és uri szobák különleges fanemekben is

feltűnő olcsó árban adatnak el.

REISZ MIKSA

BUTORGYÁRA

Békéscsaba — Nagyvárad

Kossuth (Sas)-utca. 7